

Flora a fauna

Milí návštěvníci, právě se nacházíte před poslední informační tabulí naučné stezky. Je věnována dvěma tématům, a to myslivosti a přírodě v okolí Machova. Naleznete zde obecné informace o stavu zvěře a také popis zdejší flory a fauny. Můžete si přečíst i úryvek z Prvouky, která byla inspirací pro vznik této naučné stezky.

„Hned za vsí je náš les. Které stromy poznali jsme v našem lese? Zde větvička smrková, zde jedlová, borová, modřínová. Zde máme šišku smrkovou, zde jedlovou, zde borovou a modřínovou. Můžeme tyto šišky jíst? Nemůžeme, ale za těmito lupínky vidíme semínka. Ta vylupují a pojidají veverky a někteří ptáci. Les živí veverky a ptáčky. Pokraj našeho lesa našli jsme šípky, trnky, kaliny, hloh. Šípky sbíráme, vaříme z nich povidla na omáčky a do buchet. Trnky sbíráme a sušíme, odvar pije se jako lék. Hlohyně a kaliny sbírají ptáci. Po lese najdeme často pod stromy vyrůstat mladé jeřáby. Kdo je sem nasázel? Ptáci roztrouší semena a z nich potom klíčí mladé stromy. V lese rostou však také borůvky, kyseliny (brusinky) a houby, na pasece jahody. Jak nám chutnají, jak je všichni jíme. Stromy lesní se porážejí, abychom měli roští, pařezy a dříví na palivo. Paliva potřebujeme, abychom mohli topit, jídla vařit, chleba péci. V lese potkáme hajného. Dává pozor, aby nikdo lesu neškodil. Náš hajný zná dobře všechny lesní ptáky, ví, jak se jmenují, kde mají hnízda a všelicos o nich umí vypravovat. Tak náš les živí a k životu pomáhá.“

Prvouka na škole venkovské, Jaroslav Petr, 1914

Myslivost na Machovsku

Myslivost je součástí ochrany přírody a činnost sloužící k vyrovnávání početních a druhových stavů zvěře v člověkem narušené a přetvořené přírodě.

V lesích na Machovsku se můžete setkat s jelení, srncí a černou zvěří a s muflony. Ve zdejších lesích žije i velké množství drobné srstnaté (liška, zajíc, jezevec, kuna, tchoř, lasice, veverka...) a pernaté zvěře (koroptev, křepelka, káně lesní, jestřáb, krahujec, poštolka, holub hřivnáč, chřástal, sovy, sokol...). Stačí se jen pozorně dívat kolem sebe.

Jelení zvěř

Tato „královská zvěř“ tlakem civilizace přichází o své přirozené životní prostředí. Je zatlačována stále hlouběji do nepřístupných míst, kde však nenachází dostatek potřebné potravy, a proto je nucena okusovat a spásat lesní porosty. Paradoxně tak páchá největší škody právě člověku, který ji tam kvůli svému bezohlednému chování zatlačuje.

Srncí zvěř

Na Machovsku se jí daří velmi dobře. Je poměrně přizpůsobivá k lidské činnosti.

Muflon

Tato zvěř se ve zdejších podmínkách výborně daří. Kondičně a trofejově se řadí mezi nejkvalitnější populaci na světě. V roce 2009 byl v honitbě MS Bor Machov uloven muflon s nejsilnější trofejí na světě z volné honitby.

Černá zvěř

Výborně prosperuje z činnosti člověka. Její stavy neustále narůstají a regulace začíná být stále větším problémem.

Ztište se tedy alespoň na chvíli a pokuste se co nejlépe splynout s přírodou. Čím lépe se Vám to podaří, tím více budete překvapeni její pestrostí, rozmanitostí a harmonií.

Příroda v okolí Machova

Příroda Machovska je jedinečná nejen svým výskytem vzácných a zajímavých druhů rostlin a živočichů, ale i klimatickými podmínkami, které jsou silně ovlivněny přítomností hřbetu Broumovských stěn a mohutně vystupující stolové hory Bor.

Naproti studánce se nachází přírodní rezervace Farní stráň. Jsou to bučiny s jedlemi a javory, tedy lesní porosty, které svým složením nejvíce připomínají původní lesy. Lokalita je situována na severní svahy stolové hory Bor. Je tvořena příkrou bukovou stráň na západě a pozvolnějším svahem na východě. Středem lokality protéká malý potůček. Východní část rezervace je součástí rozsáhlého balvanitiště při úpatí hory Bor (tzv. Vladivostok nebo Doleček).

Zdejší přírodní lokality jsou opravdu jedinečné, zejména mokřadní louka v Řeřišném, zachovalé květnaté louky s řadou lokalit orchidejí a také typické bučiny.

Nesmíme ale zapomínat, že toto všechno je součástí CHKO Broumovské stěny. Je tedy nasnadě, jak se při svých toulkách přírodou musíme chovat, aby zůstala neporušena pro příští generace.

Rostou zde chráněné i ohrožené druhy, jako například rosnatka okrouhlolistá, oštrice Davallova, vachta trojlístá, vstavač mužský, prstavec májový, prstavec bezový, lilie zlatohlávek, lýkovec jedovatý, bledule jarní nebo upolín nejvyšší.

Zahlédnout zde lze také některé vzácné druhy živočichů, z nichž uvádíme čapa černého, čolka obecného, ropucha obecnou...

Z hmyzu je to velmi zajímavý a vzácný modrásek bahenní, k němuž se váže pozoruhodný příběh jeho životního koloběhu. Tento malý motýl žije na loukách, kde roste krvavec toten, do jehož květů klade vajíčka. Pro existenci tohoto druhu je podmínkou výskyt jednoho konkrétního druhu mravenců. Když se totiž housenka motýla na květu dostatečně nasytí, na konci vegetační sezóny spadne na zem a tam ji najdou mravenci, kteří ji odnesou do mraveniště. Housenka modráška přitom vylučuje látky (feromony), které způsobí, že ji mravenci pokládají za mravenčí larvu. V mraveništi housenka prodělá metamorfózu a na jaře vylétne z kukly modrásek bahenní.

Lokalita Vladivostok je od listopadu 2009 zařazena na Národní seznam evropsky významných lokalit. Totéž platí i pro Řeřišný.

Cestou na náměstí máte možnost navštívit místo posledního odpočinku Jaroslava Petra. Není na mapce. Hrob se nachází na dolejší hřbitově (katolickém) vlevo blízko brány.

Milí návštěvníci, prošli jste vlastivědnou stezkou řídicího učitele Jaroslava Petra. Právě jste dočetli poslední informační tabuli. Věříme, že se Vám procházka líbila a že se do Machova budete i nadále rádi vracet.

Na shledanou v Machově

Gamekeeping in the Machov Region

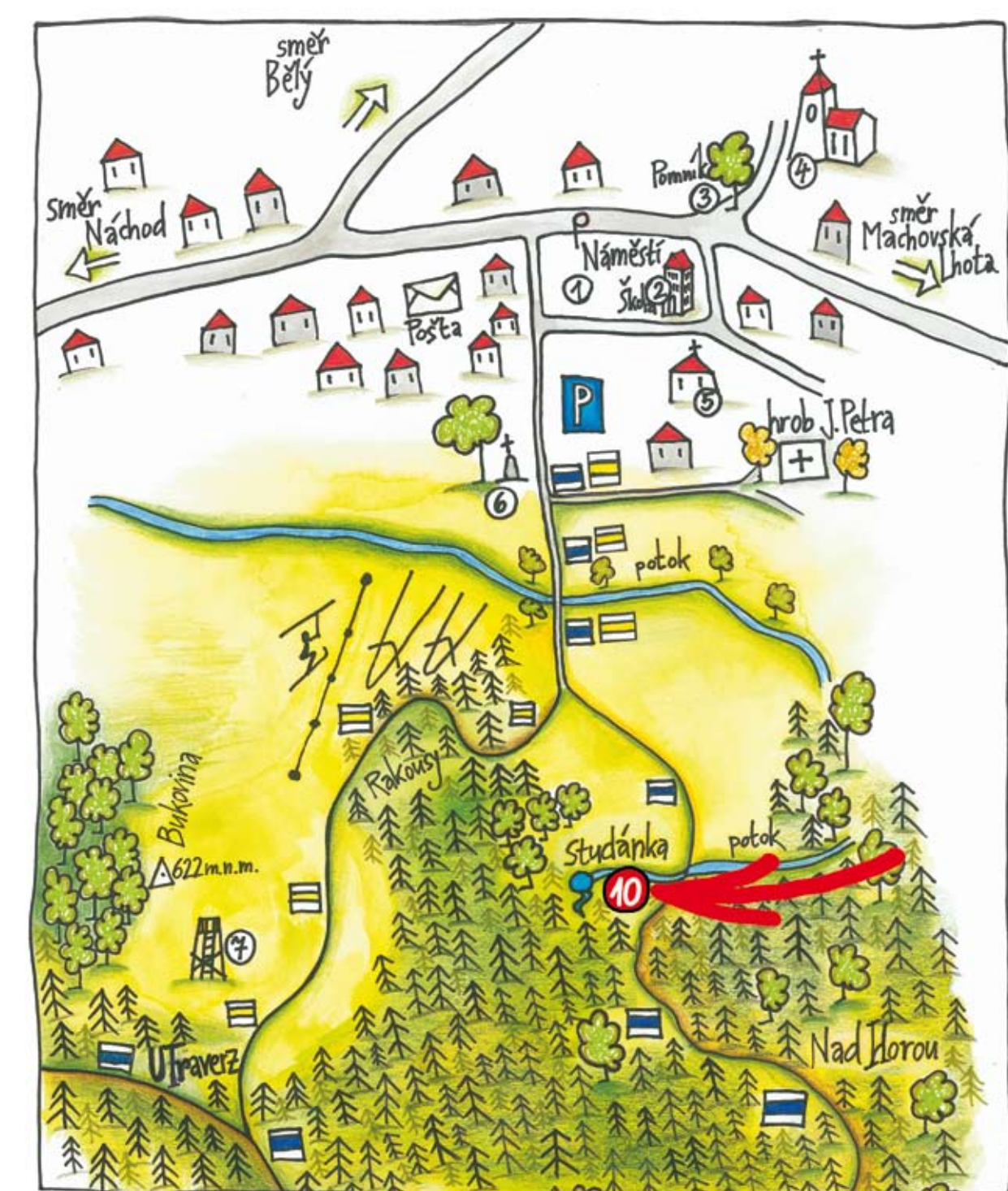
Gamekeeping is a part of nature conservation. Its aim is to regulate the populations of the game species in the environment which has been and continues to be greatly devastated by people. In the local woods various game species can be seen: deer, roe-buck, wild boar, mouflon. Various species of small furred game, e.g. fox, hare, badger, weasel, polecat, stoat, squirrel, and feathered game, e.g. partridge, quail, european buzzard, crane, sparrow hawk, kestrel, ringdove, crane, owl, falcon can also be seen in the countryside.

Now please quiet down and try to merge in the countryside. The better you manage to do so the more of the nature's diversity and harmony you will experience.

The Broumov Walls Protected Landscape Area: The region is a protected landscape area of a great importance for wildlife (typical beechwoods, Řeřišný wetland), flora (orchid meadows, round-leaved sundew, martagon lily, globe-flower), fauna (black stork, dusky large blue), as well as features of geological interest (sandstone rocks in the most bizzare shapes).

Szanowni Państwo,

w tej chwili stoici przed ostatnią tablicą informacyjną ścieżki krajoznawczej. Zapoznajcie się tutaj z dwoma tematami: myślistwem i przyrodą w okolicy Machowa. Na niej znajdziecie informacje o świecie miejscowej fauny i flory. Możecie także przeczytać fragment książki „Świat wokół nas na wiejskiej szkole”, która była naszą inspiracją w powstaniu tej ścieżki krajoznawczej.

Aktivita byla podpořena v projektu Škola pro udržitelný život

Spoluvyhlašovatelé

Generální partner

STŘEDNÍ ŠKOLA PROPAGAČNÍ TVORBY A POLYGRAFIE VELKÉ POŘÍČÍ

